

საქმე #120210016001232190

საქართველოს უზენაესი სასამართლო

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

საქმე №ას-790-739-2017

ას-790-739-2017 კ-----ე

17 იანვარი, 2018 წელი,
ქ. თბილისი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:

ეკატერინე გასიტაშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მოსამართლეები: პაატა ქათამაძე,
ბესარიონ ალავეძე

საქმის განხილვის ფორმა _ ზეპირი განხილვის გარეშე

კასატორი - გ----- კ-----ე (მოპასუხე)

მოწინააღმდეგე მხარე – ჯ----- გ-----ი (მოსარჩელე)

გასაჩივრებული განჩინება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 21 მარტის განჩინება

კასატორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და, ახალი
გადაწყვეტილების მიღებით, სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა

დავის საგანი – პატივისა და ღირსების შემლახავი ცნობების უარყოფა

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

1. ქალაქ ახალციხის ადგილობრივი ტელევიზიის შპს ტელერადიო კომპანია „ი-
----ის“ მე-9 არხის პირდაპირ ეთერში გადაცემა „დ-----ის“ (შემდეგში -
გადაცემა) მსვლელობის დროს 2015 წლის 10 დეკემბერს ქალაქ ახალციხის
მერმა გ----- კ-----მ (შემდეგში - მოპასუხე, აპელანტი, კასატორი),
საკრებულოს წევრს, ჯ----- გ-----ს (შემდეგში - მოსარჩელე), მიმართა
სიტყვებით: „პატიმრები, რომლებსაც შენ ბოთლებზე სვამდი და
ფანჯრებიდან ყრიდი, რისთვისაც პოლიციიდან გამოგაგდეს“.
2. სამცხე-ჯავახეთის პოლიციის დეპარტამენტის/ახალციხის რაიონული
სამმართველოს უფროსის წერილით მოსარჩელეს, მისი 2015 წლის 11
დეკემბრის განცხადების პასუხად, განემარტა, რომ განცხადებაში
მითითებული ფაქტები, რომელიც დაადასტურა გამომძიებელთან
გამოკითხვის დროს, წარმოადგენდა სამოქალაქო დავის საგანს, რის გამოც
აღნიშნულ ფაქტთან დაკავშირებით ვერ დაიწყებოდა გამოძიება (იხ. ტ.1, ს.ფ.
18).

3. სარჩელის საფუძვლები

- 3.1 მოსარჩელემ 2016 წლის 1 თებერვალს სარჩელით მიმართა ახალციხის
რაიონულ სასამართლოს, მისი პატივისა და ღირსების, აგრეთვე, საქმიანი
რეპუტაციის შემლახველი ცნობების, მოპასუხის მიერ, უარყოფა მოითხოვა.
- 3.2 დამატებით მიუთითა, რომ ასეთი ინფორმაციის გავრცელებით, მას,
როგორც პოლიტიკური გაერთიანების წარმომადგენელს, სერიოზული
მორალური ზიანი მიადგა და რეპუტაცია შეელახა, რაც მის პოლიტიკურ
საქმიანობას ზიანს აყენებს.

4. მოპასუხის შესაგებელი

- 4.1 მოპასუხემ წარდგენილი წერილობითი შესაგებელით სარჩელი არ ცნო და
აღნიშნა, რომ მოსარჩელის მიერ გამოთქმული პოზიცია თითქოს მოპასუხის
გამონათქვამები პიროვნულად მას ეხებოდა, არ იყო სარწმუნოდ
დადასტურებული, ამასთანავე აღნიშნა, რომ გაჟღერებული ბრალდებები არა
პიროვნულად მოსარჩელეს, ან რომელიმე სხვა პირს, არამედ კონკრეტულ
პერიოდში არსებულ სახელისუფლებო სისტემას ეხებოდა.
- 4.2 მოპასუხის მტკიცებით, ცილისწამების განსაზღვრისათვის საჭიროა
„ფაქტისა“ და „მოსაზრების“ (აზრი) სწორი გამიჯვნა. „სიტყვისა და

გამოხატვის თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონის (შემდეგში: სპეციალური კანონი) მიხედვით, **აზრი** დაცულია აბსოლუტური პრივილეგიით და შესაბამისად, ზოგადი ხასიათის შეფასებითი მსჯელობა არ შეიძლებოდა მიჩნეულიყო ცილისწამებად. მოპასუხემ დამატებით მიუთითა მტკიცების ტვირთის მოსარჩელისათვის დაკისრებასა და არაქონებრივი ზიანისათვის ფულადი ანაზღაურების თაობაზე მოთხოვნის კანონით ზუსტად განსაზღვრულ შემთხვევებზე, რაც მისი აზრით გამორიცხავდა სასარჩელო მოთხოვნის დაკმაყოფილებას.

5. ახალციხის რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილება და დასკვნები

5.1. ახალციხის რაიონული სასამართლოს 2016 წლის 23 მარტის გადაწყვეტილებით მოსარჩელის მოთხოვნა დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ, მოპასუხეს დაევალა შპს „ტელე-რადიო კომპანია „ი-----ის“ 2015 წლის 10 დეკემბერს გადაცემა „დ-----ის“ პირდაპირ ეთერში მოსარჩელის მიმართ ქალაქ ახალციხის მერის მიერ გაჟღერებულ ცილისმწამებლური ინფორმაციის უარყოფა, - ამ გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლის შემდეგ შპს „ტელე-რადიო კომპანია „ი-----ის“ მეშვეობით, შემდეგი სახით: შპს „ტელე-რადიო კომპანია „ი-----ის“ 2015 წლის 10 დეკემბერს გადაცემა „დ-----ის“ პირდაპირ ეთერში მოსარჩელის მიმართ გავრცელებული ინფორმაცია „პატიმრები, რომლებსაც შენ ბოთლებზე სვამდი და ფანჯრებიდან აგდებდი, რის გამოც პოლიციიდან გამოგაგდეს“ მიჩნეულ იქნა ცილისწამებად, მოსარჩელის პატივისა და ღირსების, ასევე საქმიანი რეპუტაციის შემლახავ განცხადებად”.

5.2 სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს კონსტიტუციის მე-17 მუხლით და აღნიშნა, რომ ადამიანის პატივი და ღირსება ხელშეუვალია, ხოლო საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის (შემდეგში: სსკ) მე-18 მუხლის მეორე ნაწილით პირს უფლება აქვს, სასამართლოს მეშვეობით, კანონით დადგენილი წესით დაიცვას საკუთარი პატივი და ღირსება შელახვისაგან. სასამართლოს გზით პირის პატივისა და ღირსების დასაცავად უნდა არსებობდეს შემდეგი გარემოებები: 1. პირის პატივისა და ღირსების შელახვა; 2. პატივისა და ღირსების შემლახველი ცნობების გავრცელება; 3. გავრცელებული ცნობების სინამდვილესთან შეუსაბამობა.

5.3 ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო დეკლარაციის მე-19 მუხლით, ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა კონვენციის მე-10 მუხლით, სამოქალაქო და პოლიტიკურ უფლებათა საერთაშორისო პაქტის მე-19 მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტით და მე-17 მუხლით სასამართლომ დაასკვნა,

რომ ამ ნორმათა შედარებებიდან იკვეთებოდა საერთაშორისო პაქტის მონაწილე სახელმწიფოთა ვალდებულება, უზრუნველყონ საკანონმდებლო დაცვა არასწორი მტკიცებებით პატივისა და რეპუტაციის ხელყოფის წინააღმდეგ. საქართველოს კონსტიტუციის მე-19 მუხლი კი უზრუნველყოფს სიტყვის, აზრის, სინდისის, აღმსარებლობისა და რწმენის თავისუფლებას თითოეული ადამიანისათვის, ხოლო 24-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, ყოველ ადამიანს უფლება აქვს თავისუფლად მიიღოს და გაავრცელოს ინფორმაცია, გამოთქვას და გაავრცელოს თავისი აზრი ზეპირად, წერილობით ან სხვაგვარი საშუალებით, მე-4 პუნქტის თანახმად კი ზემოთ ჩამოთვლილ უფლებათა განხორციელება შესაძლებელია შეიზღუდოს ისეთი პირობებით, რომლებიც აუცილებელია... სხვათა უფლებებისა და ღირსების დასაცავად.

5.4 ახალციხის რაიონულმა სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოპასუხე არის საჯარო-სამართლებრივი უფლებამოსილების განმახორციელებელი საკმაოდ მაღალი თანამდებობის პირი, შესაბამისად, ტელევიზიით გაკეთებული განცხადება მოსახლეობის მიერ აღიქმება უფრო მეტად დამაჯერებლად და მნიშვნელოვან ზემოქმედებას ახდენს საზოგადოებაში გარკვეული აზრის ფორმირებაზე, ამდენად, მოპასუხის სტატუსიდან გამომდინარე, ამ უკანასკნელის მიერ გაკეთებული განცხადება, რომელიც სხვის პატივსა და ღირსებას ეხება და მას უარყოფითად წარმოაჩენს, გაცილებით დიდი ზიანის მომტანია ადრესატისათვის, ვიდრე ზოგადად ორ სუბიექტს შორის ურთიერთბრალდებებისას გაჟღერებული ინფორმაცია, მით უფრო მაშინ, როდესაც გადაცემაში მიწვევის მიზეზს სულ სხვა სასაუბრო თემა წარმოადგენდა.

5.5 სასამართლოს მოსაზრებით სპეციალური კანონის მე-13 მუხლის მიხედვით, პირს ეკისრება პასუხისმგებლობა კერძო პირის ცილისწამებისათვის, თუ მოსარჩელე დაამტკიცებს, რომ მოპასუხის განცხადება შეიცავს არსებითად მცდარ ფაქტს მოსარჩელის მიმართ და ამ განცხადებით მას ზიანი მიადგა.

5.6. ამასთანავე, საზოგადოების მიერ მოპასუხის მხრიდან გავრცელებული ცნობების სარწმუნოობა იმითაც იყო გამყარებული, რომ მოპასუხეს არ უარუყვია ცნობები, ხოლო მოსარჩელე გარკვეული პერიოდით ადრე, ნამდვილად მუშაობდა სამართალდამცავ ორგანოში, შესაბამისად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ გამოვლენილი იყო სპეციალური კანონით გათვალისწინებული ყველა კომპონენტი და მოსარჩელის პატივი და ღირსება დაუსაბუთებლად შეილახა ზიანის მიმყენებელი და სახელის გამტეხი ინფორმაციის გავრცელებით, ყოველგვარი მტკიცებულებების წარდგენის გარეშე.

5.7 ზემოაღნიშნული გარემოება სასამართლომ დადასტურებულად მიიჩნია სასამართლო სხდომაზე მოწმე რ----- გ-----ის ჩვენებითაც, სადაც მან

დაადასტურა მომხდარი სიტყვიერი დაპირისპირებისა და მოპასუხის მიერ მოსარჩელის მისამართით გაკეთებული განცხადების თაობაზე გარემოებები (იხ. პირველი ინსტანციის სასამართლოს სხდომის ოქმის ელ. ვერსია, ტ.1. გვ. 87).

6. სააპელაციო საჩივრის საფუძვლები

- 6.1** მოპასუხემ სააპელაციო წესით გაასაჩივრა პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება, მოითხოვა მისი გაუქმება და, ახალი გადაწყვეტილების მიღებით, სარჩელის სრულად უარყოფა.
- 6.2** აპელანტის მოსაზრებით, სასამართლომ არასწორად განსაზღვრა მოსარჩელის სამართლებრივი სტატუსი, ვინაიდან სპეციალური კანონის მიხედვით მოსარჩელე არა კერძო, არამედ საჯარო პირია. შესაბამისად, მისი მხრიდან მტკიცების უფრო მაღალი სტანდარტის გათვალისწინებით უნდა დადასტურებულიყო საქმესთან დაკავშირებული ფაქტობრივი გარემოებები, ამასთან, მოსარჩელეს, მისი სტატუსიდან გამომდინარე, თმენის მეტი ვალდებულება გააჩნდა;
- 6.3** აპელანტის მითითებით, ცილისწამების განსაზღვრისათვის აუცილებელი პირობაა ფაქტისა და მოსაზრების (აზრის) გამიჯვნა, ვინაიდან აზრი დაცულია აბსოლუტური პრივილეგიით, შეფასებითი მსჯელობა არ შეიძლება მიჩნეულ იქნეს ცილისწამებად. მოპასუხის მიერ სატელევიზიო ეთერში დაფიქსირებული პოზიცია მოსარჩელის მიმართ წარმოადგენდა აზრის ელემენტებს, და არ შეიცავდა არსებითად მცდარ ფაქტს უშუალოდ მოსარჩელის მიმართ, შესაბამისად, სწორედ მოსარჩელის მტკიცების საგანსა და ვალდებულებას წარმოადგენდა, რომ მოპასუხის პოზიცია მცდარი და ცილისმწამებლური ფაქტი იყო.

7. სააპელაციო სასამართლოს განჩინება და დასკვნები

- 7.1** თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 21 მარტის განჩინებით სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, უცვლელად დარჩა ახალციხის რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილება.
- 7.2** სააპელაციო სასამართლომ გაიზიარა პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები, მათი სამართლებრივი შეფასება და მიუთითა მათზე (საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის, შემდეგში: სსსკ, 390.3-ე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტი)
- 7.3** სასამართლომ სსკ-ის მე-18 მუხლის მე-2 ნაწილისა და სპეციალური კანონის საფუძველზე განმარტა, რომ ყველას აქვს უფლება კანონით დადგენილი წესით დაიცვას საკუთარი პატივი, ღირსება, პირადი ცხოვრების საიდუმლოება, პირადი ხელშეუხებლობა ან საქმიანი რეპუტაცია

შელახვისაგან.

7.3.1 წინამდებარე შემთხვევაში, მოსარჩელემ მიუთითა მოპასუხის მიერ მისი პატივისა და ღირსების, აგრეთვე, საქმიანი რეპუტაციის შემლახავი ინფორმაციის თაობაზე ყოველგვარი დასაბუთების ან მოსარჩელის მიმართ სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესულ გადაწყვეტილებაზე მითითების გარეშე, რომელიც წარმოადგენდა ცილისწამებას და რომლის შედეგადაც ადგებოდა ზიანი, შესაბამისად, მოპასუხე ვალდებულია, იმავე საშუალებით უარყოს გავრცელებული ინფორმაცია.

7.3.2 სასამართლოს განმარტებით, მოცემულ შემთხვევაში გამოვლენილი იყო, რომ: 1. განცხადება მოპასუხის მიერ გავრცელდა; 2. განცხადება შეეხებოდა კონკრეტულ, იდენტიფიცირებად პირს; 3. განცხადება ზიანს აყენებდა მოსარჩელის პატივს, ღირსებას და საქმიან რეპუტაციას; 4. განცხადება არ შეესაბამებოდა სინამდვილეს; 5. ფაქტის თაობაზე, ცნობილი იქნებოდა მოპასუხისათვის გონივრული ზომების მიღების შემთხვევაში; 6. აღნიშნული განცხადების გავრცელება არ იყო პოლიტიკური ან სასამართლო სიტყვის (გამოხატვის) თავისუფლების ფარგლებში.

7.4 სასამართლომ, ზემოაღნიშნული საფუძვლებიდან უურადლება იმაზე, რომ გავრცელებული ინფორმაციის ადრესატი იდენტიფიცირებადი პირი იყო. (იხ. განჩინების 7.3.2 ქვეპუნქტი). სწორედ ადრესატის „იდენტიფიცირება“ წარმოადგენს იმ საფუძველს, რომლის მიხედვითაც შესაძლოა, პირის მიერ გავრცელებული ცნობის შესაბამისად, მას აღნიშნულ ინფორმაციაზე პასუხისმგებლობა დაეკისროს. წინამდებარე შემთხვევაში, პირდაპირ დასახელებულიც რომ არ ყოფილიყო ადრესატი, საზოგადოებისათვის ნათელი იყო, ვის ეხებოდა აღნიშნული განცხადება. ამასთანავე, საინტერესოა, რომ გადაცემა ადგილობრივი თვითმმართველობის საბიუჯეტო საკითხებს ეხებოდა, შესაბამისად, გაურკვეველია რა მიზანს ემსახურებოდა აპელანტის მიერ სამართალდამცავი ორგანოების ხსენება აღნიშნულ კონტექსტში, მით უფრო - კონკრეტულ პირზე მითითებით.

7.5 სააპელაციო სასამართლომ უურადლება გაამახვილა აგრეთვე აპელანტის მიერ მითითებულ „აზრისა“ და „ფაქტის“ გამიჯვნის საკითხზე და აღნიშნა, რომ კანონმდებლობის სისტემური გაანალიზების შესაბამისად, ყოველგვარი ეჭვი, რომელიც ვერ დადასტურდება კანონით დადგენილი წესით, უნდა გადაწყდეს განცხადებაში მოყვანილი ცნობებისათვის აზრის სტატუსის მინიჭების სასარგებლოდ, თუმცა, მოცემულ შემთხვევაში, აპელანტმა გადაცემის მსვლელობისას მოსარჩელის მიერ კონკრეტული ფაქტის (დანაშაულის) ჩადენაზე მიუთითა, რაც არათუ მოსაზრებად, არამედ ფაქტის გავრცელებად უნდა იქნეს აღქმული.

7.5.1 განსახილველ შემთხვევაში მოპასუხის მიერ გავრცელებულ განცხადებაში მითითებულია ისეთი მოქმედება, რომელიც საქართველოს

სისხლის სამართლის კანონმდებლობით დანაშაულს წარმოადგენს, ამდენად, ასეთი სახის ინფორმაციის გავრცელებით, შესაბამისი მტკიცებულების წარდგენის გარეშე, უდავოდ ილახება პირის პატივი, ღირსება და საქმიანი რეპუტაცია, რამდენადაც საზოგადოებაში ასეთი პირი შესაძლოა აღქმულ იქნეს, როგორც დამნაშავე, რაც მისი საზოგადოებრივი სტატუსის დისკრედიტაციას გამოიწვევს.

8. საკასაციო საჩივრის საფუძვლები

- 8.1** სააპელაციო სასამართლოს განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა მოპასუხემ, მოითხოვა გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და, ახალი გადაწყვეტილების მიღებით, სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა.
- 8.2** კასატორმა აღნიშნა, რომ სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება მნიშვნელოვანი საპროცესო და მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმების დარღვევითაა მიღებული, კერძოდ:
- 8.2.1.** სასამართლომ არასწორად განსაზღვრა მოსარჩელის სამართლებრივი სტატუსი და უსაფუძვლოდ მიუთითა, რომ ის კერძო პირია, რამაც გამოიწვია იმ გარემოებათა შემცირება, რომლებიც მოსარჩელის მტკიცების ტვირთს წარმოადგენდა;
- 8.2.2.** სასამართლომ არასწორად მიიჩნია მოპასუხის მიერ გაკეთებული განცხადება იდენტიფიცირებად ინფორმაციად, რომლიდანაც აშკარად იკვეთებოდა, რომ ინფორმაცია უშუალოდ მოსარჩელეს ეხებოდა. ამასთანავე, სასამართლოს მსჯელობა არ უნდა ეყრდნობოდეს წარდგენილი ვიდეო-ფაილის ანალიზს და გამოთქმული აზრების შეფასებას მოწმის მიერ (იხ. ამ განჩინების 5.7 ქვეპუნქტი);
- 8.2.3.** სააპელაციო სასამართლოს მიერ „აზრისა“ და „ფაქტის“ განმარტების საკითხთან დაკავშირებით, კასატორს მიაჩნია, რომ არასწორად მოხდა მის მიერ გავრცელებული ინფორმაციის კონკრეტულ ფაქტად მიჩნევა. სასამართლომ უსაფუძვლოდ მოახდინა მისი აზრის შემოწმება, რაც პრაქტიკულად შეუძლებელია, ვინაიდან აზრი აბსოლუტურად დაცულ სფეროს წარმოადგენს.

9. საკასაციო სამართალწარმოების ეტაპი

- 9.1** საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 21 ივლისის განჩინებით საკასაციო საჩივარი წარმოებაშია მიღებული სსსკ-ს 391-ე მუხლის მიხედვით დასაშვებობის წინაპირობების შესამოწმებლად.
- 9.2** საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017

წლის 20 ოქტომბრის განჩინებით საკასაციო საჩივარი, ცნობილ იქნა დასაშვებად სსსკ-ის 391-ე მუხლის მე-4 ნაწილის საფუძველზე, არსებითად განსახილველად.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლოს საქმის მასალების გაცნობის, გასაჩივრებული განჩინების კანონიერების, საკასაციო საჩივრის იურიდიული დასაბუთებულობის შემოწმების შედეგად, მიაჩნია, რომ მოსარჩელის საკასაციო განაცხადი არ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგი არგუმენტაციით:

- 10.** სსსკ-ის 410-ე მუხლის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო არ დააკმაყოფილებს საკასაციო საჩივარს, თუ კანონის მითითებულ დარღვევას არა აქვს ადგილი, სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას საფუძველად არ უდევს კანონის დარღვევა და/ან სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება არსებითად სწორია, მიუხედავად იმისა, რომ გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილი არ შეიცავს შესაბამის დასაბუთებას.
- 11.** ამავე კოდექსის 407-ე მუხლის თანახმად, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება). სასამართლოს მიაჩნია, რომ განსახილველ შემთხვევაში კასატორს დასაბუთებული პრეტენზია არ წარმოუდგენია.
- 12.** მხარეთა შორის დავის საგანია პატივის, ღირსებისა და საქმიანი რეპუტაციის შემლახავი ინფორმაციის უარყოფა.
- 13.** საკასაციო სასამართლოს შესაფასებელია, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების საფუძველზე, მოპასუხის მიერ გავრცელებული ინფორმაცია არის თუ არა მოსარჩელის სსკ-ის მე-18 მუხლითა და „სიტყვისა და გამოხატვისა თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონით დაცულ სფეროში იმგვარი ჩარევა, რასაც სამოქალაქო-სამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრება მოჰყვება.
- 14.** ზემოაღნიშნული სპეციალური სამართლებრივი მოწესრიგების გათვალისწინებით, განსახილველ დავაში, იმის გადასაწყვეტად, მოპასუხის გამონათქვამი შეიცავს თუ არა ცილისმწამებლურ განცხადებას, რაც სსკ-ის 18.2. მუხლით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობის საფუძველია, უნდა გაირკვეს მოპასუხის მსჯელობა წარმოადგენს „აზრს“ თუ „არსებითად მცდარ ფაქტს“. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს პრაქტიკის შესაბამისად: „სიტყვა „აზრი“ ფართოდ განმარტებისას გულისხმობს განსჯას, დამოკიდებულებასა თუ შეფასებას, რომლის სისწორე თუ მცდარობა დამოკიდებულია მთლიანად

ინდივიდზე, მის სუბიექტურ დამოკიდებულებებზე. **ფაქტები** კი, ჩვეულებრივ, მოკლებულია სუბიექტურ დამოკიდებულებას, იგი ობიექტური გარემოებებიდან გამომდინარეობს, ანუ ჩვენ გვაქვს იმის შესაძლებლობა, რომ ფაქტი შევამოწმოთ და ვნახოთ, ის რეალურად არსებობდა თუ არა. სწორედ ამიტომ, ფაქტების გადამოწმება და მისი ნამდვილობასთან შესაბამისობის დადგენა შესაძლებელია. ხშირ შემთხვევაში, აზრები და ფაქტები ერთმანეთს მჭიდროდ უკავშირდებიან და მათი გამიჯვნა რთულია. ეს განპირობებულია იმით, რომ გამოთქმის ორივე ფორმა იშვიათად გვხვდება სუფთა სახით. უმთავრესად, სჭარბობს სწორედ ისეთი გამონათქვამები, რომლებშიც თავს იყრის, როგორც შეფასებითი, ასევე ფაქტობრივი ელემენტები. აზრი ხშირად ეყრდნობა და ეხება ფაქტებს, ფაქტები კი, თავის მხრივ, აზრის საფუძველია, რომელიც ადასტურებს ან უარყოფს მათ, ამიტომაც ხშირად საკამათო გამონათქვამის, როგორც შეხედულების ან როგორც ფაქტის გადმოცემის, კვალიფიციურობის დროს, შესაძლებელია გამოთქმის კონტექსტის მიხედვით მისი ცალკეული ნაწილების იზოლირება, მაგრამ ეს მეთოდი გამართლებულია მხოლოდ მაშინ, როდესაც ამით არ იკარგება ან არ ყალბდება გამონათქვამის შინაარსი და ნამდვილი აზრი. თუკი ასეთი იზოლირება შეუძლებელია გამონათქვამის შინაარსის გაყალბების გარეშე, მაშინ ეს გამონათქვამი უნდა ჩაითვალოს მთლიანად აზრის გამოთქმად, ანუ შეხედულებად, შეფასებით მსჯელობად და, შესაბამისად, მთლიანად უნდა იქნეს შეყვანილი ძირითადი უფლებით დაცულ სფეროში“ **(იხ. სუსგ # ას-1278-1298-2011, 20.02.2012 წ.)**. აზრისა და ფაქტის ერთმანეთთან მჭიდრო კავშირის გამო, მათი გამიჯვნა საკმაოდ რთულია, ამიტომ სადავო გამონათქვამის სწორი კვალიფიკაციისათვის უნდა შემოწმდეს მისი შინაარსი, გამოთქმის ფორმა და გამოთქმის კონტექსტი, რა ფაქტობრივი ელემენტებისაგან შედგება გამონათქვამი **(იხ. სუსგ, №ას-1477-1489-2011, 03.04.2012 წ.)**. ცილისწამების მაკვალიფიცირებელი ერთ-ერთი მთავარი ნიშანია განმცხადებლის მიერ იმ ფაქტების მითითება, რომლებიც რეალობასთან არც ისე შორსაა, უფრო კონკრეტულია და არა ზოგადი ხასიათის, უფრო მეტად ობიექტური შინაარსისაა, ვიდრე - სუბიექტური, და, რაც მთავარია, მისი დადასტურება (დამტკიცება) შესაძლებელია **(იხ. სუსგ, №ას-179-172-2012, 01.10.2014 წ.)**. გასაჩივრებული განჩინებით დადგენილია წინამდებარე განჩინების პირველ პუნქტში მითითებული ფაქტობრივი გარემოება, რომლის სამართლებრივი შეფასებისას, სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოპასუხის მიერ გავრცელებული განცხადება წარმოადგენს **ფაქტს** და არა **მოსაზრებას**, კონკრეტულ პირზე და საკითხზე მითითებით, რაც დადასტურდა კიდევ აღნიშნულთან დაკავშირებით წარდგენილი მტკიცებულებით.

15. სპეციალური კანონი, ამ ნორმატიული აქტის მიზნებისათვის, შემდეგნაირად განმარტავს ტერმინებს: „**აზრი – შეფასებითი მსჯელობა, თვალსაზრისი, კომენტარი, აგრეთვე ნებისმიერი სახით ისეთი შეხედულების გამოხატვაა, რომელიც ასახავს რომელიმე პიროვნების, მოვლენის ან საგნის მიმართ დამოკიდებულებას და არ შეიცავს დადასტურებად ან უარყოფად ფაქტს**“

(პირველი მუხლის 'ბ' ქვეპუნქტი), ხოლო **ცილისწამება – არსებითად მცდარი ფაქტის შემცველი და პირისთვის ზიანის მიმყენებელი, მისი სახელის გამტყნო განცხადებაა**“ (დასახელებული კანონის პირველი მუხლის „ე“ ქვეპუნქტი). პირს ეკისრება სამოქალაქო პასუხისმგებლობა, თუ მოსარჩელე სასამართლოში დაამტკიცებს, რომ მოპასუხის განცხადება შეიცავს არსებითად მცდარ ფაქტს უშუალოდ მოსარჩელის შესახებ და ამ განცხადებით მოსარჩელეს ზიანი მიაღდა.

16. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტული გადაწყვეტილებების მიხედვით, მოსაზრების (შეფასებითი მსჯელობის) ფაქტებით დამტკიცება შეუძლებელია, ამიტომ არც ის შეიძლება, რომ ვინმეს ამ მოსაზრების სისწორის დამტკიცება დაევალოს. **„შეფასებითი მსჯელობის სიმართლის დამტკიცება გადაუჭრელი ამოცანაა. ფაქტის არსი შეიძლება დემონსტრირებული იქნეს, მაგრამ შეფასებითი მსჯელობის სიმართლე არ შეიძლება მტკიცების საგანი იყოს. შეფასებითი მსჯელობის სიმართლის დამტკიცების მოთხოვნა წარმოადგენს იერიშის მიტანას აზრის თავისუფლებაზე“** (იხ. სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე „ლინგენსი ავსტრიის წინააღმდეგ“, 08.08.1986). იმ დროს, როდესაც შესაძლებელია ფაქტების არსებობის დემონსტრირება, სუბიექტური შეფასების ჭეშმარიტების დამტკიცება შეუძლებელია. **„სუბიექტური შეფასების ჭეშმარიტების დამტკიცების მოთხოვნა შეუსრულებელია და ეს მოთხოვნა არღვევს თვით აზრის თავისუფლებას. როდესაც გამონათქვამი სუბიექტურ შეფასებას უთანაბრდება, შეზღუდვის პროპორციულობა შეიძლება დამოკიდებული იყოს იმაზე, არსებობს თუ არა საკმარისი ფაქტობრივი საფუძველი განსახილველი გამონათქვამისათვის, ვინაიდან სუბიექტური შეფასებაც კი, ყოველგვარი ფაქტობრივი საფუძველით გამყარების გარეშე შეიძლება ზედმეტი იყოს“** (იხ. ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე „დიჩანდი და სხვები ავსტრიის წინააღმდეგ“, 2002წ., ასევე, სუსგ # ას-1052-1007-2014, 30.09.2015 წ.)

17. მითითებული მსჯელობის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო იზიარებს გასაჩივრებული განჩინების მსჯელობასა და დასკვნებს, რომ მოპასუხის მიერ გავრცელებული განცხადებით, რომლითაც ის კონკრეტულ დანაშაულებრივ ფაქტებზე მიუთითებდა, მტკიცებულებების გარეშე, ზიანი მიაღდა ადრესატის პატივს, ღირსებასა და საქმიან რეპუტაციას, და დამატებით კასატორის საკასაციო პრეტენზიის პასუხად მიუთითებს, რომ მოსარჩელე არ წარმოადგენს საქართველოს კანონმდებლობის მიზნებისათვის **„საჯარო პირს“**.

17.1. „სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის „ი“ ქვეპუნქტის შესაბამისად **„საჯარო პირი“** არის - **„საჯარო დაწესებულებაში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლით განსაზღვრული თანამდებობის პირი; პირი, რომლის გადაწყვეტილება ან აზრი მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს**

საზოგადოებრივ ცხოვრებაზე; პირი რომლისკენაც მისი გარკვეული ქმედების შედეგად ცალკეულ საკითხებთან დაკავშირებით მიმართულია საზოგადოებრივი ყურადღება“. „საჯარო დაწესებულებაში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ“ კანონის მე-2 მუხლის პირველი პუნქტის „ფ“ ქვეპუნქტი მიუთითებს, რომ ტერმინში „თანამდებობის პირი“ იგულისხმება - **საქართველოს ორგანული კანონით „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ განსაზღვრული მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების თანამდებობის პირები, ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის რაიონის გამგებელი, მისი მოადგილე და რაიონის გამგეობის სტრუქტურული ერთეულის ხელმძღვანელი.**, თავისმხრივ ხსენებული ორგანული კანონის 32-ე მუხლის **(მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თანამდებობის პირები არიან: ა) მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე; ბ) მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე; გ) მუნიციპალიტეტის საკრებულოს კომისიის თავმჯდომარე; დ) მუნიციპალიტეტის საკრებულოს ფრაქციის თავმჯდომარე; ე) მუნიციპალიტეტის საკრებულოს ფრაქციის თავმჯდომარის მოადგილე;** მიხედვით მოსარჩელე ვერ ჩაითვლება სპეციალური კანონის მიზნებისათვის „საჯარო პირად“, ვინაიდან კასატორი თავადაც უთითებს, რომ მოსარჩელე უბრალოდ საკრებულოს წევრია, შესაბამისად ის არ წარმოადგენს ზემოთჩამოთვლილ არც ერთი თანამდებობის პირს, რაც გამორიცხავს მისთვის „საჯარო პირის“ სტატუსის მინიჭებას, ამასთანავე საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ იმ შემთხვევაშიც კი თუ სპეციალური კანონის მიზნებისათვის მოსარჩელე ჩაითვლებოდა „საჯარო პირად“, არსებული ფაქტობრივი გარემოებების გათვალისწინებით, მის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებები საკმარის საფუძველს ქმნის საქმეზე ობიექტური გადაწყვეტილების მისაღებად, მით უფრო მაშინ, როდესაც კასატორს საწინააღმდეგოდ რაიმე გამომრიცხავი მტკიცებულება არ წარუდგენია (იხ. ამ განჩინების პირველი და მე-2 პუნქტები).

18. საკასაციო სასამართლოს მიერ მოცემული საქმის არსებითად განხილვის ეტაპზე, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტების საფუძველზე, კასატორს არ მიუთითებია ისეთ გარემოებაზე, რაც გამორიცხავდა მოსარჩელის პოზიციის მართებულობას, აღნიშნული კი მოპასუხის საკასაციო საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმისა და სააპელაციო სასამართლოს გასაჩივრებული განჩინების უცვლელად დატოვების საფუძველია.
19. კასატორის მიერ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი დარჩება სახელმწიფო ბიუჯეტში (სსსკ-ის 55.2-ე მუხლი).

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო

საპროცესო კოდექსის 410-ე მუხლით და

დაადგინა:

1. გ----- კ-----ის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. უცვლელად დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 21 მარტის განჩინება;
3. განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

თავმჯდომარე

ე. გასიტაშვილი

მოსამართლეები:

პ. ქათამაძე

ბ. ალავეიძე